

ግልጽ ደብዳቤ

ለአማራ መስተዳድር አመራሮች

ጉዳዩ: እራሱን ከጥቃት በመከላከል ላይ ስላለው የአማራ ሕዝብና የአብራኩ ክፋይ ስለሆነው ፋኖ

ለ30 ዓመታትና ከዚያም በላይ የአማራው ሕዝብ ዘርፈ ብዙ በሆኑ ጥቃቶች፣ የዘር ማጥፋት ወንጀልን ጨምሮ ሲገደል፣ ሲታሰር፣ ንብረቱ ሲወድምና ልማቱ ሲደናቀፍ መቆየቱ ግልጽ ነው። ባለፈው አንድ ዓመት በግልፅና በማን አለኝነት የጦርነት አዋጅ ታውጆበት የዘር ማጥፋት፣ የንብረት ማውደም፣ የአስገድዶ መድፈርና የማፈናቀል ወንጀሎች ተፈጽሞበታል። በመጀመሪያው ጥቃት ወቅት መከላከያ ባልነበረባቸው ወይንም ባሽሽባቸው አካባቢዎች ይህን ጥቃት የተጋፈጡትና የመከቱት የአማራው ልዩ ኃይል፣ ሚሊሺያው፣ ፋኖውና ማንንም ሳይለይ ሴቱ፣ ወንዱ፣ ወጣቱና ሽማግሌው ተረባርቦ ነው።

ይህም የሆነው ፋኖ በታሪኩና በባህሉ በየጎበዝ አለቃውና በአካባቢ መሪው እየተመራ አገር ሲጠብቅ፣ ደንበር ሲያስከብር የቆየ ታሪክና ባህል ያለው ሕዝባዊ ኃይል በመሆኑ ነው። ይህ የቆየ ባህላችንም ታሪካችንም ነው። የሕዝብን ኃይል ለሚፈሩ ወራሪዎችና ገዥዎች ሰቆቃ ይሁንባቸው እንጅ እኛ ሁልጊዜም የምንመካበት፣ የምንኮራበት መከታችን፣ የአገር የወገን አለኝታችን ኃይል ነው።

ጦርነቱ እየተጋጋለ ሲመጣ ወራሪው ትህነግ በሰው ብዛትና በከባድ መሳሪያዎች ጋጋታ ታግዞ የአማራውንና የአፋርን ክልሎች ዘልቆ ሲገባ መከላከያ ሰራዊታችን ባለባቸው ከጎን ተሰልፎ፣ በሌለባቸው አካባቢዎች ደግሞ እራሱን ችሎ ሕዝባዊ ኃይሉ ቀዬውን ለቆም ሆነ ሳይለቅ በምሬት ተነሳስቶ ወያኔን ተፋልሟል፤ ለመከላከያ ሠራዊቱ ፋና-ወጊ ሆኖ ተከላክሏል። የወያኔን ቅስም ሰብሯል። በዚህም ዋናዎቹ ተሳታፊዎች የአማራና የአፋር ልዩ ኃይሎች፣ ሚሊሺያና ፋኖዎች ናቸው። ይህ ማለት ደግሞ ወዲያና ወዲህ በማያስብል ሁኔታ የአማራና የአፋር ሕዝቦች ማለት ነው።

ይህን የሚያኮራና አገር ጠባቂ ኃይል ለባለውለታነቱ እውቅና በመስጠት የመከላከያ ሠራዊት አባሎቻችን ሚሊሺያውና ፋኖው አብሯቸው እንደተዋጋ፣ እንደሞተ እንደቆሰለ እና ከደጀንነት አልፎ በግንባር ቀደም ተሰልፎ የጠላትን ምሽግ እየሰበረ እንደታደጋቸው በሃቅ መስክረዋል። የፌደራሉም ሆነ የክልላዊ መንግስት ለመከላከያ ኃይል እውቅናና ሹመት ሲሰጥ ፋኖን እንዳላየ አልፎታል። ይባስ ብሎ አንዳንድ የመንግሥት ባለስልጣኖች ይህን መስጠትነት ለመዘከር ቀርቶ ለመቀበል እንደተቸገሩ ታዘበናል። በባላንጣ አይን ማየት እንደጀመሩም ያደባባይ ሚስጥር ከሆነ ወራት አልፏል። ከሁለት ሳምንታት በፊት ጠቅላይ ሚኒስትሩ ለኢትዮጵያ ሕዝብ ባደረጉት ንግግር ጦርነቱ አልቋል፤ ትህነግ አደገኛ የሚሆንበትና ለሌላ ጦርነት የሚያበቃ ቁመና የለውም ብለው መከላከያ ኃይሉ ባለበት እንዲቆም ትእዛዝ አስተላልፏል። ጠ/ሚኒስትሩ ይህን ባሉበት ወቅት መከላከያው እንዳያጠቃ ቢከለክሉም የትህነግ ጦር ጦርነቱን አላቆመም። ከያዛቸው አካባቢዎች ተሸንፎ ወጥቷል ይበሉን እንጅ ሰሜን ወሎና ሰሜን ጎንደር አሁንም በትህነግ ስር ያሉ አካባቢዎች ናቸው። አፋርንም መልሶ በማጥቃት ላይ ነው። የአማራና የአፋር ልዩ ኃይሎች፣ ሚሊሺያና ፋኖም መከላከላቸውን አላቆሙም። ትህነግ አሁንም መግደሉን፣ ንብረት ማውደሙንና መድፈሩን አልቆመም።

መከላከያው ባቆመበት ቦታዎች ተወስኖ ሕዝቡ ብቻውን እንዲጋፈጥ ተደጋግሞ ተደርጓል፤ ደባ በሚመስል መልክ እየተደረገም ነው። ትህነግ ተሸንፏል ሲባልም ስንሰማ የመጀመሪያ ጊዜያችን እንዳልሆነ ልብ ይሏል።

የአዲስ አበባን በር ሲያንኳኩ የታወጀው የከተት አዋጅ ወያኔ መቋቋም አቅቶት ሲሸሽ ከአዲስ አበባ እስከ ራቀ ድረስ ለምን ወደ ፍጻሜው ይወርዳል? ይቆይልን በሚል ይመስላል በአስመሳይነት የጦርነቱ ማለቅ ታውጇል።

በዚህ ሁኔታ ላይ እያለን የእርቅና የውይይት ኮሚሽን መቋቋሙ ወደ ድርድርም መሸጋገሩ ትህትን ለማዳን ጥረት እንዳለ ያሳያል። በመከላከያ ሠራዊታችን ላይ ክህደት የፈጸመ፣ ሁለት ክልሎችን ያወደመ፣ አሸባሪ ተብሎ የተፈረጀ ድርጅት በምን መስፈርት ለድርድር ይበቃል? መንግሥትስ አገር አፍራሽ፣ ሕገወጥና ሽብርተኛ ብሎ የፈረጀው አካል ከጥፋቱ ሳይታቀብ፣ ይቅርታ ሳይጠይቅና የዘረፈውን ሳይመልስ ክስ ማቋረጥና መደራደር የመንግሥቱን ሕግ አክባሪነት ጥያቄ ውስጥ አይጥልም ወይ? በግፍ የፈሰሰው የመከላከያው፣ የአማራና የአፋር ሕዝብ ደም ሳይደርቅ፣ የሴቶቻችን በአስገድዶ መድፈር የተሰበረ ቅስም ሳይጠገን፣ ቁስለኞች ሳያገመገሙ፣ ቤትና ንብረት አልባ የሆነው የአፋርና የአማራ ሕዝብ ሰቆቃ ሳይሰክን ቤተሰቡ በሞት ተለይተውት በጉስቁልናና በሐዘን ላይ ያለ ሕዝብ መደራደሪያ መሆን ማያስቆጣው ኢትዮጵያዊ አለ? ይህ ጉዳይ ከውይይት አልፎ የሰልጣን ክፍፍል ድርድር ከተገባ አገራዊ የክህደት ወንጀል እንደተፈጸመ እንቆጥረዋለን።

በቅርቡ ፌደራሉና የክልል መንግሥታት የፀጥታ ግብረ ኃይል ስለማቋቋም እየነገሩን ነው። የጸጥታ ግብረ ኃይል ለማቋቋም ያሳሰባቸው ምንድን ነው? ወያኔ? አነግ ሸኔ? ቤኒ ሻንጉል? ወይስ እነዚህን አስተባብረው የሚወጉን የውጭ ኃይሎች? አይደለም። እነሱ ኢ-መደባዊ አደረጃጀት ብለው የሰየሙት በየክልሎቹ የተቋቋሙትን የጎሳ ዘበኞች አጠቃሎ ሳይሆን ፋኖን ነጥለው ነው። በተዘዋዋሪ የአማራውን ሕዝብ አለኝታ ማለታቸው ነው። ትናንንት መሳሪያ ያለህ መሳሪያህን ይዘህ፣ መሳሪያ የሌለህ ዱላህን ይዘህ ወደ ጦር በመዝመት አገርህን ተከላክል ብለው ለጠሩት የአገር አድን ዘመቻ የአገር ፍቅር ምላሽ ሰጥቶ፣ እጃቸውን ያወጣቸውን የአማራውን ሕዝብ መካድ አይደለም ወይ? ፋኖን ተጠቅሞ የመወርወር አይደለም ወይ?

የፀጥታና የደህንነት ጉዳይ ኃላፊው አቶ ተመስገን እንዳቀረቡት ዛሬ ስጋታቸው እስከ እፍንጫቸው የታጠቁት ከውጭ ጠላቶቻችን ጋር ሆነው ኢትዮጵያን ለማፍረስ ጦርነት ካወጁብን ጣምራ ጠላቶች፣ ትጎነግ፣ አነግ ሸኔ እና ተከታዮቻቸው ይልቅ ያሳሰባቸው ፋኖ ነው። ይህ አይን ያወጣ ከጎዲነት ነው። ኢትዮጵያዊ የሆነ ሁሉ በተለይም በዚህ ጥቃት የተጎዱት የአማራውና የአፋር ክልል አመራሮች ይህን ቁጭ ብለው ሰምተው ተቃውሞ ካላሰሙ ሕዝባቸውን እንደካዱ ይቆጠራል።

ከኢህአዴግ እስከ ብልፅግና ዘመነ መንግሥትነት የቆየውንና ያለውን የአማራውን ክልል አመራር ምንነት ስለምናውቀው ወደዚያ ሳንገባ፣ የአማራው ክልል አመራር ያለበትን ኃላፊነትና ግዴታ ማሳወቅ እንፈልጋለን፡-

1/ የአማራው አስተዳደር ተአማኒነቱ ለወከለው ለአማራው ሕዝብ እንጅ በፖለቲካ መናጆነት ምክንያት ከሌላ ከማንም ጋር መሆን የለበትም።

2/ የክልሉ አመራር በፌደራል መንግሥቱ ውስጥ ተላላኪነቱን አቁሞ የአማራውን ሕዝብ ስሜት ማንጸባረቅ ይኖርበታል። የፌደራል መንግሥቱ ክልሉን በሚመለከት የክልሉን አመራሮች ሳያማክር በሚያሳልፋቸው ውሳኔዎችና በሚወስዳቸው እርምጃዎች መታሰር መቆም አለበት። የትህትን የአገዛዝ ስልት እንዲቀጥል መፍቀድ የለበትም።

3/ የአማራው ክልል አቅም አጥሮኛል ሳይል የፌደራል መንግሥቱ በየጊዜው በአማራ ክልል ጉዳዮች ውስጥ እየገባ የሚበጠብጠውን ማቆም አለበት ። የአማራው ክልል ይህን የፌደራሉ ሳያንኳኳ ዘው ማለት እንዲቆም መጠየቅ አለበት። ካልቻለ ሕዝቡ ይጠቅሙኛል የሚላቸውን መሪዎች በነጻ እንዲመርጥ ማመቻቸት አለበት። የክልሉ መንግሥት ፋኖ ችግራ ነው ሳይል የፌደራል መንግሥቱ ኢመደባዊ አደረጃጀት

ብሎ የጦር አዋጅ መለፈፍ በአማራው ሕዝብ ላይ ጦርነት እንደማወጅ ይቆጠራል። ክልሉ ይህን አጥብቆ መቃወም አለበት።

4/ ክልሉ በሰላም ጊዜ በኢኮኖሚ ግንባታ የሚሰማራውን፣ በጦርነት ጊዜ አገር የሚጠብቀውን ፋኖ በአክብሮት መያዝና መንከባከብ አለበት። ጥቂት ወንጀለኞች በየትም የህዝብ ክፍልና የስራ መስክ ሊኖሩ ስለሚችሉ፤ በፋኖ ስም ወንጀል የሚፈጽሙ ካሉ እንደማንኛውም ዜጋ ሕጋዊ እርምጃ ሊወሰድባቸው ይገባል። ይህን ሃቅ የሚክድ የለም።

5/ የፌደራል መንግሥቱ ታንክና ሚሳይል የታጠቀው ትህነግ፣ ከባድ መሳሪያዎችን ታጥቆ የሚንቀሳቀሰው አነግ ሽኔ ሳያስፈራው የነፍስ ወከፍ መሳሪያ ስለታጠቀው ፋኖ አደገኛነት ማውራቱ በአማራ ሕዝብ ላይ የተቃጣ ሴራ ነው፤ አሁኑኑ መቆም አለበት። ነገም በአማራና እስከ ጥርሳቸው በታጠቁትና በመከላከያ ውስጥ ለተሰገሰጉት አነጋዊ መካከል ከትህነግ ጋር እንደታየው የርስ በርስ የጦርነት ምዕራፍ ሊከፈት መሆኑንም ያመላክታል። ይህን አደገኛ አጀንዳ የሚሰጡን ኃይሎች አማራውን ለመከፋፈልና አመራሩን የእርስ በእርስ ግጭት ውስጥ ለመክተት አስበው ያጠነጠኑት ሴራ ነው። ስለሆነም ክልሉ እንዲህ አይነት አባዜ ራሱን እንዲያጠራ ይጠበቅበታል። የአማራው ክልል አመራሮች አጥብቀው መስራት ያለባቸው እራሳቸውንና ሕዝባቸውን ከሚከፋፍል ሴራ መጠበቅ ነው።

6/ የአማራው ክልል ተሳትፎ ሳያደርግባቸውና ሳያምንባቸው ለሚጣሉበት ውሳኔዎች ሁሉ በግልጽና በድፍረት ተቃውሞውን ማሰማት አለበት። እስካሁን የቆየው የአደግዳጊነት ባሕርይን አውልቆ ካልጣለ የመጀመሪያው ዓላማ ከመሆን አይተርፍም። በቅርቡ የአፋር ክልል ያወጣው መግለጫ ጥሩ ምሳሌ ነው። ወረራ እየተካሄደ ባለበት ወቅት የአስቸኳይ ጊዜ አዋጁን ማንሳት አገራዊ ክህደት ነው ብሏል። ፌደራል መንግሥቱ ደጋግሞ ያሳያቸው ተመሳሳይ ክህደቶችን አውጥቶ ማስጣት ግዴታ ነው።

7/ ክልሉ ሳይውል ሳያድር ፋኖን ህጋዊ እውቅና ሰጥቶ ሊያደራጅ ወይም እንዲደራጅ ሊረዳው ይገባል፤ ፋኖ በሰላም ጊዜ የኢኮኖሚ ግንባታ ላይ የሚሰማራ በጦርነት ጊዜ አገሩን ከጠላት ጥቃት የሚከላከል ዜጋ ነው ከሚል መሰረተ ሃሳብ ላይ ተመስርቶ ሊደራጅ ይገባል፤ ይህን ማድረግ የአገርን ሕልውና ማዳን ነው።

8/ የአማራና የአፋር ክልሎች ሙሉ በሙሉ ከወራሪው ኃይል ነፃ ሳይወጡ፣ ትህነግ ዳግም ስጋት የማይሆንበት ሁኔታ ሳይረጋገጥና ወንጀለኞች ወደ ሕግ ሳይቀርቡ የሚደረግ ማንኛውም ድርድር ፈፀሞ ተቀባይነት የለውም። ድርድሩም ከአሸባሪው ድርጅት ጋር መሆን የለበትም። ስለዚህ የኢትዮጵያ መንግሥት የወረራው ተገጂዎች የሆኑትን የአፋርና የአማራ ክልሎችን ፍላጎት ያልተከተለ አካሄድ ከመውሰድ መቆጠብ አለበት። እንደገናም የመገንባት ኃላፊነቱን መወጣት አለበት።

9/ የአንዳንድ ክልሎች ልዩ ኃይል በሚል የሚያደርጉት የሠራዊት ግንባታ የማአከላዊ መንግስት መዳከምና የተደጋጋሚ መጫረስ ምልክት ነው። ለዚህም ከትህነግ ጋር እየተደረገ ያለው ጦርነት አይነተኛ ምሳሌ ነው። በየደረጃው ያሉ ታጣቂዎች የትኞቹ ታጣቂዎች ወደ መከላከያ፣ የትኞቹ ወደ ፖሊስ ኃይል፣ የትኞቹ ደግሞ ወደ ቀያቸው ከነትጥቃቸው ይመለሱ የሚለው ጥያቄ ያለአድልዎ ሁሉን አካታች በሆነ ብሔራዊ ውይይት ሊስተናገድ ይችላል። በዘርና በወራሪነት በተማከለ ስርዓት እኔ ልታጠቅ አንተ ግን ፈተህ ተበተን ማለት እንዳታልልህ አይንህን ጨፍን ከማለት አይለይም።

እኛ በውጭ የምንኖር ኢትዮጵያውያንና ትውልደ ኢትዮጵያውያን እንዲሁም ስማቸው ከታች የተዘረዘሩት ድርጅቶች፣ መንግሥት የአማራን ፋኖ ትጥቅ ለማስፈታት ብሎም ለማፍረስ የሚያደርገውን እንቅስቃሴ አጥብቀን እንቃወማለን።

የአማራ ክልል ጥቂት መሪዎች ከሕዝብ የተሰጣቸውን አደራና በራስ አስተዳደር ሥር ከሕዝብ ይሁንታ በማግኘት ማድረግ የሚገባቸውን ሚና መጫወት ካልቻሉ ሕዝቡ ባለው ድምፅ እነሱን ከራሱ ላይ በማስወገድ ልዕልናውን እንዲያስከብር አስፈላጊውን ድጋፍ ከመስጠት የማንቆጠብ መሆኑንም እንገልጻለን።

ሕዝብ በንቃት ራሱንም አገሩንም ይጠብቅ!

ኢትዮጵያ ታፍራና ተከብራ ለዘለዓለም ትኑር!

1. Worldwide Ethiopian Civic Associations Network (WE-CAN)
2. Ethio-Canadian Human Rights Association
3. Global Alliance for Justice - The Ethiopian Cause
4. Ethiopian Dialogue Forum (EDF)
5. Network of Ethiopian Scholars (NES)
6. Adwa Great African Victory Association (AGAVA)
7. Vision Ethiopia
8. Selassie Stand Up, Inc.
9. Major Lemma Woldetsadik Memorial Foundation
10. The Ethiopian Broadcast Group
11. Radio Yenesew Ethiopia
12. Moresh Wogene Amhara Organization
13. Global Amhara Coalition
14. Gonder Hibret for Ethiopian Unity
15. All Shewa Ethiopian People Multipurpose International Association
16. Amhara Wellbeing and Development Organization
17. The Amhara Association in Queensland, Australia

ግልባጭ/

ለክብርት ሳህላወርቅ ዘዉዴ የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ፕሬዘዳንት
 ለክብር ዶ/ር አብይ አህመድ የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ጠቅላይ ሚኒስትር
 ለአቶ ደመቀ መኮነን የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ምክትል ጠ/ሚኒስቴርና የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር
 ለክብር ፊልድ ማርሻል ብርሃኑ ጁላ የመከላከያ ኤታ ማጀር ሹም
 ለክብር አቶ አገኘሁ ተሻገር የፌዴሬሺን ምክር ቤት አፈ ጉባኤ
 ለክብር ዶ/ር ጌዲወን ጢሞቴዎስ የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ፍትህ ሚኒስቴር
 ለክብር አቶ ታገሰ ጫፎ የተወካዮች ምክር ቤት አፈ ጉባኤ
 ለክብር ዶ/ር ይልቃል ከፍአለ የአማራ ክልል ፕሬዘዳንት
 ለክብር አቶ አወል አርባ የአፋር ክልል ፕሬዘዳንት
 ለክብር ዶ/ር ደሳለኝ ጫኔ የተወካዮች ምክር ቤት አባል

ለክቡር አቶ ክርስቲያን ታደሰ የተወካዮች ምክር ቤት አባል
ለክቡር ሚኒስትር በለጠ ሞላ የአብን ሊ/መንበር
ለአማራ ምሁራን ማህበር
ለሁሉም የዉስጥና ዉጭ ሚዲያዎች